

Een veilige school: Handelen tegen pesten, agressie en geweld

Naam notitie/procedure/afpraak	Een veilige school: Handelen tegen pesten, agressie en geweld
Eigenaar/portefeuillehouder	Wim Krijbolder
Versienummer	2.0
Status document (concept, voorstel, besloten, vastgesteld)	Vastgesteld
Datum laatste statuswisseling	5-10-2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
2. Uitgangspunten	3
3. Definitie van agressie en geweld	4
4. Aanpak van agressie en geweld	5
A. Preventie.....	5
B. Incidenten.....	6
C. Handelen bij ernstig incident m.b.t. Agressie of Geweld en Pesten.....	8
D. Nazorg.....	8
5. Registratie van incidenten	10
6. Protocol bij pesterijen.....	11
Interventie 1	11
Interventie 2	11
Interventie 3	11
Interventie 4	11
Interventie 5	12
7. Format vastlegging pestincident.....	13

1. Inleiding

Deze procedure is een onderdeel van het ARBO-beleid van het Pius X-College.

Het Pius X-College wil een veilige school zijn. Dit betekent dat pesten, agressie en geweld in strijd zijn met de uitgangspunten van onze school en niet worden getolereerd. Pesten, agressie en geweld van de kant van leerlingen kan leiden tot verwijdering van school; van de kant van personeelsleden tot disciplinaire maatregelen.

Voor de begrippen dader en slachtoffer kunnen daders en slachtoffers worden gelezen.

2. Uitgangspunten

- Het Pius X-College wil een veilige school zijn;
- De school ziet veiligheid als een belangrijk onderdeel van het ARBO-beleid;
- Werknemers en leerlingen hebben recht op veilig en gezond werken;
- Preventie en terugdringen van pesten, agressie en geweld zijn een verantwoordelijkheid van alle geledingen binnen de school: schoolleiding, personeel, leerlingen en ouders. De schoolleiding is daarbij verantwoordelijk voor het initiëren en borgen van het veiligheidsbeleid binnen de organisatie. De medewerkers hebben de plicht om alle mogelijkheden te benutten om grensoverschrijdend gedrag en agressie te voorkomen of te bespreken.

3. Definitie van agressie en geweld

Het gaat om alle voorvallen waarbij een werknemer of leerling psychisch dan wel fysiek wordt lastiggevallen of bedreigd, waardoor gevoelens van welzijn negatief beïnvloed worden, tijdens of in rechtstreeks verband met school- of werktijd. Concreet hebben we het over de volgende zaken:

1. grensoverschrijdend schoolgedrag, zoals uitschelden, discrimineren, intimideren en pesten;
2. materieel geweld, zoals stelen en vernielen;
3. fysiek geweld, zoals handtastelijkheden;
4. fysiek planmatig geweld: hard fysiek geweld met voorbedachten rade.
5. agressieve of intimiderende uitingen via social media.

In de bovenstaande gevallen is er contact met de ouders of instanties en wordt de situatie als incident geregistreerd.

4. Aanpak van agressie en geweld

A. Preventie

Om te voorkomen dat zaken escaleren worden op Pius X- College een aantal maatregelen genomen:

- a. Leerlingen per leerweg krijgen hun lessen binnen een beperkt gedeelte van het gebouw;
- b. Er zijn voor elke afdeling toezichthouders, zij vormen de oren en ogen van de school. Vooral tijdens de pauzes zorgen zij voor rust door de gestelde regels te handhaven;
- c. De school heeft de beschikking over vertrouwenspersonen, voor elke klas een mentor, Intern Begeleiders en voor elk kernteam een Intern Begeleider/Coach
- d. Er zijn 'Veilige Honken' ingericht op weg van en naar school; leerlingen kunnen hier terecht wanneer er iets aan de hand is onderweg van en naar school. Gedacht kan worden aan lekke banden, pestgedrag van anderen. Later wordt dit aantal uitgebreid.
- e. Op de site is een 'pestknop' waar ouders, leerlingen en personeel ongeregelheden kunnen melden; de anti-pestcoördinator neemt hierop gepaste stappen.
- f. Jaarlijks wordt een leerling- en ouderenquête afgenomen waarin deze hun (on-)tevredenheid kunnen aangeven. Na bespreking hiervan worden indien nodig acties uitgezet.
- g. De school beschikt over dit protocol, een anti-pestprotocol en een Social Media protocol. Deze protocollen worden jaarlijks naar aanleiding van ervaringen en andere input geactualiseerd. Personeel en leerlingen worden op de hoogte gebracht van de wijzigingen in de protocollen.
- h. Thema's als Pesten en Social Mediagebruik worden in lessen en theatervoorstellingen behandeld in de klassen, zie hiervoor ook onze protocollen.
- i. Door de toezichthouders worden aan het begin van elk schooljaar duidelijk grenzen aangegeven bij leerlingen voor in de aula en op het plein; deze worden gehandhaafd en er wordt gesanctioneerd wanneer nodig.
- j. Kleine incidentjes in aula en op plein worden ter plekke aangepakt en opgelost door direct in te grijpen en evt. straf te geven (lik-op-stuk-beleid).
- k. Incidenten worden steeds doorgegeven aan betreffende teamleider; deze noteert deze in SOM voor duidelijke registratie en beeld van leerling;
- l. De mentor stelt de regels van de school over gedrag in en buiten de school aan het begin van het schooljaar aan de orde in zijn klas en wanneer een situatie daarom vraagt;
- m. Respectvolle omgang met elkaar is een basisprincipe van onze school, het nakomen van afspraken is daarbij belangrijk. Dit geldt voor leerlingen onderling, leerling-docent en in contacten met ouders;
- n. We onderhouden regelmatig contact via email, telefoon en in persoonlijke gesprekken met ouders zodat zij snel op de hoogte zijn van zaken die spelen op school.

- o. Pius X-College beschikt over een interventieteam dat te allen tijde ingezet kan worden, hiervoor is een speciaal telefoonnummer ingevoerd. Wanneer om een interventie gevraagd wordt, wordt hier direct op gereageerd door het interventieteam; zij laten hiervoor alle andere werkzaamheden liggen.
- p. Diverse personen binnen Pius X-College die te maken kunnen krijgen met bedreigende situaties beschikken over een veiligheidsknop. Deze kan ingedrukt worden waarna er een interventie kan plaatsvinden in die bedreigende situatie.
- q. Ook deze vraag om ondersteuning gaat voor alle andere werkzaamheden.
- r. Het hoofd van het ondersteuningsteam heeft wekelijks contact met politie om relevante zaken aan de orde te stellen en de lijnen kort te houden. Het contact krijgt een officieel karakter als er een aangifte gedaan is (door school dan wel door derden). Politie kan ook ingeschakeld worden wanneer er voor gekozen wordt alleen een melding te doen i.p.v. aangifte. In dit geval gaat politie (na toestemming van ouders) in gesprek met betreffende leerling. Het doel hiervan is om een duidelijk signaal of waarschuwing af te geven aan de leerling zodat deze weet dat zijn handelen ook andere gevolgen kan hebben;

B. Incidenten

- Leerlingen ten aanzien van medeleerlingen en personeel

De school pakt agressie en geweld aan vanuit de begeleidingsstructuur. Hierin spelen mentoren, teamleiders en IB-coaches een belangrijke rol.

a. Aan het begin van ieder schooljaar

Aan het begin van het schooljaar maken de mentoren afspraken over het vermijden, signaleren en omgaan met agressie en geweld. Daarbij wordt onder meer deze procedure besproken. Centraal staat de afspraak dat leerlingen, indien er agressie en geweld worden waargenomen, hiervan altijd melding maken bij hun mentor of teamleider.

b. Acties

Indien een leerling zich schuldig maakt aan agressief en/of gewelddadig gedrag, zonder dat er sprake is van een strafbaar feit, dan wordt er als volgt gehandeld:

- De teamleider zal met de dader en het slachtoffer spreken. De teamleider legt de dader waarom agressie en geweld op onze school niet worden getolereerd.
- De dader krijgt een waarschuwing van de teamleider. Een schriftelijke neerslag van deze waarschuwing komt in het digitale dossier van de betreffende leerling (in SOM). Het voorval wordt besproken in het begeleidingsoverleg. De teamleider of de mentor neemt contact op met de ouders/verzorgers van het slachtoffer en van de dader. De teamleider brengt de ouders/verzorgers van de dader op de hoogte van het bespreken in het begeleidingsoverleg en van de dossiervorming. Er kan gekozen worden voor een melding bij politie. De contactpersoon vanuit politie zal dan in gesprek gaan met de leerling (na toestemming van ouders). Het

hoofd van het ondersteuningsteam is namens de school aanwezig bij dit gesprek, ouders zijn ook welkom om hier bij aan te sluiten.

- In zeer ernstige gevallen - zulks ter beoordeling van de schoolleiding - kan van het bovenstaande worden afgeweken: het oproepen van ouders/verzorgers, betrekken van hoofd ondersteuningsteam, aangifte bij de politie, schorsing en eventuele verwijdering van school behoren dan tot de mogelijkheden.
- Van strafbare feiten doet de school aangifte.

Indien het bovenstaande niet tot resultaten leidt, wordt er als volgt gehandeld:

- De teamleider spreekt met de dader en het slachtoffer en neemt contact op met hun ouders/verzorgers. De ouders/verzorgers van de dader worden door de teamleider op de hoogte gebracht van de hieronder beschreven stappen.
- Wanneer het agressieve gedrag systematisch dreigt te gaan worden, volgt er een strafmaatregel. Hiertoe kan een schorsing van één of meerdere dagen behoren. De strafmaatregel komt in het dossier van de leerling.
- De mentor bespreekt het agressieve gedrag indringend met zijn klas, waarbij gebruik gemaakt kan worden van door de school verstrekt lesmateriaal.
- Het hoofd van het ondersteuningsteam wordt ingelicht. Deze brengt het voorval in het ondersteuningsoverleg in.
- De directie wordt tevens ingelicht.
- Indien nodig, wordt contact gezocht met het Lokaal OndersteuningsTeam (LOT) van de gemeente (of een soortgelijke afdeling binnen de gemeente waar betrokkene woonachtig is). Met behulp van het LOT kan een begeleidingstraject worden uitgezet voor zowel het slachtoffer als de dader; en, indien noodzakelijk, voor de klas/groep waarin zich de incidenten hebben voorgedaan.
- In zeer ernstige gevallen - zulks ter beoordeling van de schoolleiding - kan van het bovenstaande worden afgeweken: aangifte bij de politie en verwijdering van school behoort dan tot de mogelijkheden.

- **Personeelsleden ten aanzien van leerlingen en medepersoneelsleden**

Personeelsleden dienen in de school een voorbeeldfunctie te vervullen. Verdraagzaamheid en respect zijn daarbij de centrale waarden.

Acties

- Indien een personeelslid zich aan agressie en/of geweld schuldig maakt, kunnen op basis van de cao-VO-ordemaatregelen en disciplinaire maatregelen worden genomen.

- Een schriftelijke neerslag van deze maatregelen komt in het dossier van het betreffende personeelslid.
- De schoolleiding neemt contact op met het slachtoffer dan wel met de ouders/verzorgers van het slachtoffer.
- De externe vertrouwenspersoon wordt ingelicht.
- Indien nodig, wordt contact gezocht met het LOT (of een soortgelijke afdeling binnen de gemeente waar betrokkenen woonachtig is). Met behulp van het LOT kan een begeleidingstraject worden uitgezet voor zowel het slachtoffer als de dader; en, indien noodzakelijk, voor de klas/groep waarin zich incidenten hebben voorgedaan.
- Van strafbare feiten doet de school aangifte.

- Agressie en geweld ten aanzien van leerlingen en personeel door derden

Indien mensen van buitenaf zich schuldig maken aan agressie en/of geweld binnen de school, zal altijd aangifte worden gedaan.

C. Handelen bij ernstig incident m.b.t. Agressie of Geweld en Pesten

Wanneer er zich een (zeer) ernstig incident voordoet worden onderstaande afspraken van kracht:

- Informeren en inzetten juiste personen binnen de school; te denken aan:
 - Schoolleiding
 - Veiligheidscoördinator
 - Hoofd en leden Ondersteuningsteam
 - Teamleider(s)
 - IB/ coaches
 - Mentor(en)
- Persvoorlichter en/of communicatieadviseur aanwijzen (intern dan wel extern)
- Inschakelen GGD, politie, slachtofferhulp en andere externe instanties die gerelateerd zijn aan de betreffende problematiek
- Regelen crisisruimte (schoollokaal) waar alle betrokkenen terecht kunnen en waar ze zaken met elkaar kunnen afstemmen
- Ouders betrokken leerlingen direct inlichten
- Opvang direct betrokken leerlingen en betrokken ouders (andere ruimte dan lokaal voor crisiscentrum)
- Opvang getuigen (leerlingen, ouders en collega's)
- Persconferentie organiseren zodat heldere en eenduidige berichtgeving plaatsvindt
- Regelmatige, heldere berichtgeving naar collega's en ouders van school over incident en de afhandeling daarvan

D. Nazorg

Na een incident is het van belang dat betrokkenen begeleid worden in de verwerking van het gebeurde. Hiervoor kunnen we diverse zaken inzetten:

- Inschakelen Ondersteuningsteam voor hulp en ondersteuning leerlingen, ouders, docenten en OOP

- Inschakelen Externe instanties voor hulp en ondersteuning wanneer ondersteuning vanuit school niet voldoende is o.a.:
 - a. Lokaal Ondersteuningsteam (LOT)
 - b. Kempenteam
 - c. GGD
 - d. Politie
 - e. Veilig Thuis
 - f. Huisarts betrokkenen informeren
- Leerlingen, ouders, docenten en OOP begeleiden in doen van aangifte (indien van toepassing)
- Incident in de klas bespreken door mentor (onder begeleiding van Slachtofferhulp, GGD, de IB/coach of een lid van het Ondersteuningsteam)
- Ruimte geven aan leerlingen, ouders, docenten en OOP om over incident te praten met specialisten van externe instanties (slachtofferhulp, GGD) IB/coaches of leden van Ondersteuningsteam
- Lesprogramma (proefwerken e.d.) even aanpassen zodat leerlingen incident rustig kunnen verwerken zonder meteen weer in de regel van alledag te moeten functioneren.

5. Registratie van incidenten

- Incidenten die met agressie en geweld te maken hebben, dienen door de teamleider of hoofd ondersteuningsteam te worden gemeld in SOM;
- Melding geschiedt door middel van melding in Incidentregistratie van SOM;
- Vanuit SOM wordt door de veiligheidscoördinator elk kwartaal een overzicht van incidenten uitgedraaid; de bevindingen hiervan worden besproken in de ARBO-commissie. De veiligheidscoördinator koppelt dit terug aan de teamleiders. Op basis hiervan worden eventuele aanvullende maatregelen getroffen;
- Jaarlijks rapporteert de hoofddirectie aan de medezeggenschapsraad over het beleid agressie en geweld, waarbij de inhoud van het registratie incidenten-overzicht wordt betrokken.

Incidentenregistratie in SOM:

Wanneer er sprake is van onderstaande zaken zal hiervan een registratie in SOM komen:

Grensoverschrijdend schoolgedrag, zoals uitschelden, discrimineren, intimideren en pesten;

Materieel geweld, zoals stelen en vernielen;

Fysiek geweld, zoals handtastelijkheden;

Fysiek planmatig geweld: hard fysiek geweld met voorbedachten rade

Agressieve of intimiderende uitingen via social media.

De teamleider bepaalt in samenspraak met de directeur onderwijs of de SOM-registratie ook een officiële incidentregistratie dient te worden.

Bij de incidentenregistratie moeten de volgende onderdelen ingevuld worden:

Betrokkene: naam, rol op school, rol in incident, letsel, afhandeling, motieven.

Incidentgegevens: tijdtype (tijdstip of tijdsperiode), datum, dagdeel, tijdstip, vestiging, waar, waarmee.

Naam van degene die het incident heeft geregistreerd.

Aangeven of het incident is afgehandeld.

In de afzonderlijke bovenstaande rubrieken zijn zeer veel mogelijkheden om aan te klikken waardoor het incident zeer nauwkeurig beschreven kan worden.

6. Protocol bij pesterijen

Interventie 1

1.1 gesprek

- Gesprek met betrokken leerlingen o.l.v. mentor; met name met pester en slachtoffers. Het gesprek met de pester heeft een waarschuwendende functie.
- Ouders van beide partijen worden geïnformeerd via contactmomenten in SOM.
- De afspraken over gewenste gedragsverbetering binnen gestelde termijn, worden schriftelijk vastgelegd in SOM met het format pestincident.
- De politie wordt geïnformeerd als er sprake is van strafbare feiten.
- Antipest coördinator wordt geïnformeerd via cc in mail of notitie in SOM.

Interventie 2

(binnen vier weken)

1.2 Evaluatie 1

- De naleving van de gemaakte afspraken worden gecontroleerd en bijgehouden door de mentor binnen een termijn van 4 weken. Als het pestgedrag niet is gestopt stopt volgt een tweede gesprek met pester en ouders onder leiding van mentor en teamleider. Pester krijgt opnieuw vier weken om hun gedrag aan te passen.
- Strafmaatregelen worden genomen.
- Registratie in SOM door aanpassing format pestincident.
- Antipestcoördinator controleert stand van zaken bij mentor/ teamleider en blijft op de hoogte.

Interventie 3

(binnen 8 weken)

1.3 Evaluatie/ interne schorsing

- Als pestgedrag na bovenstaande 8 weken niet is gestopt wordt een tijdelijke schorsing aan de pesters opgelegd door de teamleider.
- Registratie in SOM door aanpassing format pestincident. (daarnaast reguliere registratie interne schorsing)
- Antipestcoördinator controleert stand van zaken bij mentor/teamleider en blijft op de hoogte.

Interventie 4

(binnen 12 weken)

1.4 Evaluatie/ externe schorsing

- Als pestgedrag na bovenstaande 12 weken niet is gestopt wordt een externe schorsing aan de pesters opgelegd door de schoolleiding.
- Registratie in SOM door aanpassing format pestincident. (daarnaast reguliere registratie externe schorsing)
- Antipestcoördinator controleert stand van zaken bij mentor en teamleider en blijft op de hoogte.

Interventie 5

(binnen 16 weken)

1.5 Externe schorsing

- Indien het pestgedrag aanhoudt na bovenstaande maatregelen, kan de school overgaan tot een definitieve verwijdering van de pester.
- Antipestcoördinator controleert stand van zaken bij mentor/teamleider en blijft op de hoogte.

7. Format vastlegging pestincident

Betrokken leerlingen:

Datum:

Naam:	Klas:	Rol (pester, gepeste e.d.)
		X

Korte Situatieomschrijving:

	Datum	Inhoud:	Actie door:	Verslag gesprek(ken):
<u>Inter-ventie 1</u>		Gesprek met betrokken leerlingen o.l.v. mentor (gezamenlijk of individueel); met name met pester en slachtoffers. Het gesprek met de pester heeft een waarschuwende functie.	Mentor	<u>Verslag gesprek interventie 1:</u>
		Ouders van beide partijen worden geïnformeerd via contactmomenten in SOM of telefonisch.	Mentor (tenzij anders afgesproken)	
		De afspraken over gewenste gedragsverbetering binnen gestelde termijn worden schriftelijk vastgelegd in SOM met dit format pestincident.	Mentor	
		Teamleider en Antipestcoördinator worden geïnformeerd via cc in mail of notitie in SOM.	Mentor	
		De politie wordt geïnformeerd als er sprake is van strafbare feiten.	Anti-Pestcoördinator	
		De naleving van de gemaakte afspraken wordt gecontroleerd en bijgehouden door de mentor binnen een termijn van 4 weken (ook bij ouders informeren!)	Mentor	<u>Verslagje over naleving van gemaakte afspraken:</u>

<u>Evaluatie 1:</u> Na 4 weken:		<u>Voldoende afgehandeld?</u> JA: Afsluiten incident, beide ouderparen hierover inlichten NEE: Vervolgen met onderstaande maatregelen	Mentor en teamleider	<u>Evaluatie interventie 1:</u> Incident afsluiten? JA/ NEE <i>Doorhalen wat niet van toepassing is</i>
------------------------------------	--	---	----------------------	--

	Datum	Inhoud:	Actie door:	Verslag gesprek(ken):
<u>Interventie 2</u>		Als het pestgedrag niet is gestopt volgt een tweede gesprek met pester en ouders onder leiding van mentor en teamleider. Pester krijgt opnieuw vier weken om zijn/haar gedrag aan te passen.	Mentor en teamleider	<u>Verslag gesprek interventie 2 met vermelding van strafmaatregelen:</u>
		Strafmaatregelen worden genomen.	Teamleider	
		Registratie in SOM door aanpassing format pestincident.	Mentor	
		Antipest-coördinator controleert stand van zaken bij mentor/ teamleider en blijft zo op de hoogte.	Anti-Pestcoördinator	
<u>Evaluatie 2:</u> Na 8 weken		<u>Voldoende afgehandeld?</u> JA: Afsluiten incident, beide ouderparen hierover inlichten NEE: Vervolgen met onderstaande maatregelen	Mentor en/of teamleider	

	Datum	Inhoud:	Actie door:	Verslag gesprek(ken):
Inter-ventie 4		Als pestgedrag na bovenstaande 12 weken niet is gestopt wordt een externe schorsing aan de pester(s) opgelegd door de schoolleiding.	Schoolleiding (Wim Krijbolder)	X
		Gesprek met pester en ouders	Schoolleiding, Teamleider	<u>Verslag gesprek met pester en ouders i.v.m. externe schorsing:</u>
		Inlichten teamleider, mentor en antipestcoördinator	Secretariaat	
		Registratie in SOM door aanpassing format pestincident.	Teamleider	
		Reguliere registratie externe schorsing (leerplicht, inspectie)	Secretariaat	
		Antipest-coördinator controleert stand van zaken bij schoolleiding en blijft zo op de hoogte.	Anti-Pestcoördinator	
<u>Evaluatie 4:</u> Na externe schorsing of 16 weken		<u>Voldoende afgehandeld?</u> <u>JA:</u> Afsluiten incident, beide ouderparen hierover inlichten <u>NEE:</u> Vervolgen met onderstaande maatregelen	Schoolleiding	<u>Evaluatie interventie 4:</u> Incident afsluiten? JA/NEE <i>Doorhalen wat niet van toepassing is</i>

	Datum	Inhoud:	Actie door:	Verslag gesprek(ken):
Inter-ventie 5		Indien het pestgedrag aanhoudt na bovenstaande maatregelen, kan de school overgaan tot een definitieve verwijdering van de pester.	Schoolleiding	X
		Gesprek met pester en ouders	Schoolleiding, Teamleider	<u>Verslag gesprek met pester en ouders i.v.m. verwijdering:</u>
		Registratie in SOM door aanpassing format pestincident.	Teamleider	
		Reguliere registratie externe schorsing (leerplicht, inspectie)	Secretariaat	
		Antipest-coördinator controleert stand van zaken bij schoolleiding en blijft zo op de hoogte.	Anti-Pestcoördinator	
Eva-luatie 5:		School gaat met pester en ouders op zoek naar nieuwe onderwijsinstelling	Teamleider	<u>Evaluatie interventie 5:</u> Leerling geplaatst nieuwe onderwijsinstelling? JA/ NEE <i>Doorhalen wat niet van toepassing is</i>